

ПЛЕНУМ ЦК КПРС

18 червня в Москві у Великому Кремлівському палаці відкрився Пленум Центрального Комітету КПРС.

Пленум відкрив Перший секретар ЦК КПРС М. С. Хрущов.

Пленум ЦК обговорить питання про чергові завдання ідеологічної роботи партії. З доповіддю в цьому питанні виступив секретар ЦК КПРС Л. Ф. Ільчов.

У роботі Пленуму ЦК КПРС беруть участь керівні партійні і радянські працівники, діячі літератури і мистецтва, працівники науки, народної освіти, преси, радіо, телебачення та інші представники творчої інтелігенції з республік, країв і областей Радянського Союзу.

***

18 і 19 червня тривало обговорення доповіді секретаря ЦК КПРС т. Л. Ф. Ільчова «Чергові завдання ідеологічної роботи партії».

Пленум продовжує свою роботу.

ЗНОВУ ЗОРЯНИ ПОЛЬОТИ!

...Увага, увага! Працюють усі радіостанції Радянського Союзу!..

Знову п'ятий, а потім шостий радянські космонавти дивують світ!..

Політ людини в космос — явище революційне. Так само, як постріл «Аврори» сповістив світові про початок нової ери — ери соціалістичної, ери комунізму, політ комуніста Юрія Гагаріна поклав початок ері завоювання космосу.

Радянська людина — піонер, основоположник усього нового, грандіозного, всього того, що створюється для людей і в ім'я людей.

Сміливу думку про використання реактивних двигунів для польоту в космос вперше висловив М. І. Кибальчич — революціонер і герой. Він вірив — його пророкування збудуться, людина полетить до зірок. Вірив у це і знав про це К. Е. Ціолковський, скромний учитель і геніальний вчений, людина з революційним науковим світоглядом. Ціолковський вірив, що це здійсниться в нашій країні. Саме тому і заповів він усі свої праці Радянській владі, Комуністичній партії.

І ось ракета збудована. І творець її — радянський народ. Космічний корабель — вершина досягнень науки і техніки. Весь світ визнає наші успіхи, і особливо в завоюванні космосу.

Перший супутник, перша штучна планета сонячної системи, перший політ людини в космос — це прелюдія до великої симфонії людського генія, людського дерзнення.

Ю. Гагарін, Г. Титов, А. Ніколаєв, П. Попович, В. Биковський, В. Терешкова, які звершили політ в космос, і їх друзі, що готуються до польоту в космос, — це перші із племені «зоряних людей». Вони — радянські люди, комуністи, комсомольці, проклали перші шляхи у космос. Віримо, що вони будуть першими і на Місяці, Марсі, Венері.

19 червня політ кораблів «Восток-5» і «Восток-6» успішно завершився. Космонавти В. Биковський і В. Терешкова приземлились у заданих районах.

Радянські люди з величезною радістю зустріли цю звістку.

В. ТРЕТЬЯКОВ.

ПЕРША В СВІТІ ЖІНКА — КОСМОНАВТ

Не так легко знайти слова, щоб висловити радість, захоплення, які відчуваєш від свідомості того, що в космос помчала перша жінка.

Радянська жінка, перша в світі, за штурвалом космічного корабля! В космосі Валентина Терешкова. Поряд з першою п'ятіркою космонавтів-чоловіків, що покорили уяву всього світу, як рівна серед рівних піднялась жінка — наш шостий космонавт.

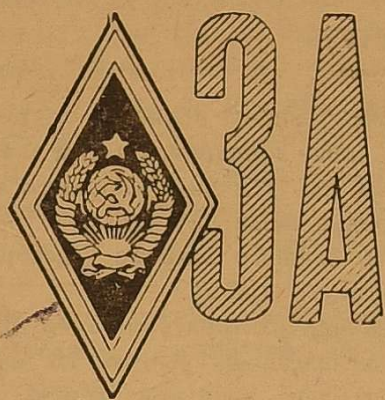
Вірна дочка нашої славної партії, вихованка Ленінського Комсомолу ще раз всьому світові показала велич нашого соціалістичного ладу.

Ми впевнені в успіху і перемозі наших космонавтів, тому що ця перемога підготовлена усім ходом розвитку Радянського Союзу, який перетворив мрію в дійсність.

Слава героїчній дочці країни комунізму!
З радістю поділяю думки литовського поета Межелайтіса:

«Летит над миром яркая звезда —
Сестра небесная Гагарина.
Стремительней течет по жилам кровь:
Сегодня все мы той звезды поэты!
Она — миллионная первая любовь,
Любовь и слава всей планеты».

В. ВОЛГІН.

ЗА НАУКОВОЇ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 20 (756).

П'ятниця, 21 червня 1963 р.

Ціна 2 коп.

ВИПУСКНИКИ-ІСТОРИКИ

В складають іспит — спецкурс з історії СРСР, — їх останній іспит в університеті.

Кожного, хто виходить з аудиторії, біля дверей радісно зустрічають товариші, дружньо тиснуть руку, поздоровляють з закінченням навчання. Всі збуджені, веселі, але часом десь далеко, в глибині очей, в кинутій репліці промайне легкий сум. Адже за дверима аудиторії кожний уже перестає бути студентом, кожний — спеціаліст, вихователь. Тому й сумно розставитися з студентськими буднями, повними безтурботної веселості і напруженої праці, сумно залишати університет.

В дверях з'являється останній студент, іспит складено. Наш кореспондент звернувся до члена Державної екзаменаційної комісії П. Г. Чухрія з проханням дати невеличке інтерв'ю про хід складання екзамену.

Пантелеймон Григорович розповів, що в цьому році іспит з історії СРСР випускники склали значно краще порівняно з минулими роками. Особливо відрадно, що випускники мають міцні знання з історіографії СРСР, першоджерел, зокрема, ленінських праць. Із 23 чоловік 15 склали на «відмінно» і 8 — на «добре». Добрі, глибокі знання виявили на іспиті П. Салтановський, І. Устинов, А. Скороделова, М. Щуровський, А. Попсуєва, А. Цесарук. Повний і вдумливий аналіз ленінських праць дала Л. Чорновал, К. Вол-

СУВОРЕ ВИПРОБУВАННЯ

Отже, ще одне випробування — літня екзаменаційна сесія. Зимова минула для нас успішно. А як ця мине? Це питання хвилювало всіх першокурсників. Перші результати, правда, уже дещо прояснили: складено екзамен з історії КПРС та математики. Лише на «добре» і «відмінно» відповідали студенти Поліщук, Вернигор, Щербанська.

Шкода, що не у всіх такі результати. Попереду ще два екзамену. Необхідно докласти всіх зусиль, щоб перший рік нашого навчання завершити успішно.

Л. ДУБІНА,
ст. 1 курсу хімфаку.

На філологічному

4, 5 і 6 червня студенти 4 курсу філологічного факультету (українського відділу) складали екзамен з політичної економії соціалізму. Екзамен пройшов організовано. Він показав, що курс політичної економії соціалізму засвоєний студентами непогано. Відповідаючи на іспиті, студенти використовували праці класиків марксизму-ленінізму, матеріали ХХІІ з'їзду партії та листопадового Пленуму ЦК КПРС.

Хочеться відзначити прекрасні відповіді таких студентів, як Туранська, Вернигора, Соловйова, Поліщук. Ряд студентів відповідали нижче своїх можливостей. Це Головка, Іщенко, Шлафман. Слабкі знання показали на іспиті студенти Базалій, Знамеровська, Савранський, Чумаченко, Фінкель. А студент В. Наказний, який протягом року працював недостатньо над вивченням політичної економії, перед іспитом попрацював напружено і одержав оцінку «добре».

ОСТАННІЙ ІСПИТ

кова ґрунтовно висвітлила історіографію питання.

Глибоке знання історії стародавнього світу виявив на екзамені О. Нечитайло, який складав спецкурс з стародавньої історії. Слабких відповідей не було. Всі відповіді відзначались ґрунтовним знанням фактичного матеріалу, глибокою науковістю, відчувались добра теоретична підготовка та ідеологічне загартування історико-

ків-випускників.

В цьому році факультет залишають 43 випускники. Хочеться побажати їм, щоб вони і після закінчення університету продовжували спеціалізуватися з історії СРСР, розробляли місцеву тематику, глибше вивчали історію нашої країни, в праці високо тримали честь факультету, збагачували його славні традиції.

Л. МАЙОРОВ.

Найвідповідальніший період

Найвідповідальніший період зараз у студентів-п'ятикурсників хімічного факультету — після захисту дипломних робіт наступили державні іспити.

Вже позаду захист дипломних і державний іспит з філософії. Слід відзначити, що всі дипломні роботи, які були представлені до захисту, є досить серйозними експериментальними дослідженнями і являють собою не тільки теоретичний, а й практичний інтерес.

Більшість дипломантів сумлінно поставились до виконання робіт, і їхні дипломні одержали високу оцінку Державної екзаменаційної комісії. Відмінні роботи виконали В. Коноваленко, П. Іванченко (кафедра фізхімії колоїдів і полімерів), Р. Іванова, Калюжна (кафедра фізхімії), К. Квасенко, В. Третякова, Т. Скуба (кафедра неорганічної хімії), В. Антонович, С. Фельдман (кафедра аналітичної хімії), Т. Камалов, С. Лутошкіна (кафедра органічної хімії) та ін.

Хороші знання продемонстрували студенти на іспиті з діалектичного та історичного матеріалізму. Відмінно відповідали студенти К. Квасенко, Л. Драненко, Г. Мухіна, Т. Казімірова, Л. Товстуха, С. Смирдова, С. Свербиль та ін. Із загальної кількості студентів, які склали держіспит, 20 одержали «відмінно», 25 — «добре» і лише 7 чоловік одержали задовільні оцінки.

Доц. Г. ДМИТРІЄВСЬКИЙ.

Правознавці захищають дипломні

В цьому році майже після десятирічної перерви на юридичному факультеті відбудеться випуск фахівців, які навчались за університетськими навчальними планами.

Голова Державної екзаменаційної комісії завідувач кафедри кримінального права професор Харківського юридичного інституту В. В. Сташис в бесіді з нашим кореспондентом розповів:

— Захист дипломних робіт на факультеті проводився вперше. Це поклало велику відповідальність на колектив викладачів і студентів-випускників. Колектив факультету успішно справився з цим завданням. Майже всі дипломні написані на актуальні теми. Приємно відзначити, що тематика дипломних робіт тісно пов'язана з практикою комуністичного будівництва в нашій країні.

На захист було подано ряд хороших робіт, які, безумовно, знайдуть своє застосування на практиці. Хочу відзначити дипломну роботу тов. Федорова — «Договір повітряної перевезки», яка захищалась у Одеському аеропорту і одержала високу оцінку Державної екзаменаційної комісії та працівників аеропорту. Змістовну роботу захищала тов. Степанова — «Форми організаційно-масової роботи місцевих Рад». Ця робота також одержала високу оцінку членів екзаменаційної комісії і співробітників Жовтневого райвиконкому, де захищалась робота.

Всі подані на захист дипломні оцінені позитивно. Більшість робіт — на «відмінно» і «добре». Позитивним є те, що для керівництва дипломними роботами та їх рецензування були запрошені з високої кваліфікації. Це сприяло підвищенню якості дипломних робіт.

Захист пройшов організовано. Викладачі і студенти добре попрацювали. Були і окремі недоліки. Так, студент Доброфіла списав окремі частини роботи.

Зараз на факультеті почались державні іспити. Завдання колективу факультету докласти всіх зусиль, щоб і складання іспитів пройшло успішно.

ОРГАНІЗАЦІЙНУ РОБОТУ — НА РІВЕНЬ ЗАВДАНЬ ДНЯ!

(З ВІДКРИТИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРІВ УНІВЕРСИТЕТУ)

Н ЕЩОДАВНО у Великому актовому залі відбулись відкриті партійні збори, на яких були присутні представники всієї громадськості університету: викладачі і студенти, вчені і робітники, представники установ і господарчої частини. На порядку денному стояло одне питання: «Про підготовку до нового навчального року».

— В житті кожного учбового закладу два найвідповідальніших моменти: це — випуск спеціалістів для народного господарства країни і підготовка до нового навчального року, — цими словами розпочав свою доповідь ректор університету професор **О. І. Юрженко**. Від того, як ми зустрінемо новий навчальний рік, залежить успіх нашої майбутньої роботи.

Що зроблено, що ми ще повинні зробити, які зміни в університеті, до чого вони нас зобов'язують, які є недоліки в роботі і ускладнення — ось низка питань, які партійний комітет своєчасно виніс на обговорення громадськості університету.

— Необхідно почати з того, — продовжує далі проф. **О. І. Юрженко**, — що нинішній новий навчальний рік університет зустрічає значно зміцнілим. У нас збільшується кількість студентів, кількість кафедр, викладачів і співробітників. На 1 вересня кількість студентів усіх видів навчання досягне 10.000 чоловік. Більше 4,5 тисяч студентів будуть навчатися на стаціонарі та вечірньому відділі. Контингент студентів зростає за рахунок ряду спеціальностей: математики, механіки, української та російської філології, англійської філології, фізики, історії, географії та ін. Будемо готувати нових спеціалістів з вірусології, передбачається також підготовка спеціалістів з іспанської мови, геології та ін. Зростає кількість кафедр за рахунок дроблення старих і створення нових. Всього на початок нового навчального року будуть працювати 55 кафедр. Це на 19 кафедр більше порівняно з 1960 роком.

Далі проф. **О. І. Юрженко** говорить про те, що до нового навчального року вступити в дію обчислювальний центр, проблемна лабораторія інженерної геології, значно збільшиться штат професорсько-викладацького складу. Однак ще багато необхідно зробити для того, щоб забезпечити учбовий процес технічними засобами: електронними мікроскопами, наприклад, — біологів, фонетичним кабінетом — лінгвістів, кабінетом криміналістики — юристів і т. п.

Новий навчальний рік ми почнемо з того, що 1 вересня відкриємо двері для 800 першокурсників стаціонару. А для цього необхідно підготувати хороше приміщення для нашого студентства. Це питання повинно стати в центрі всієї нашої діяльності в даний період. Розроблено широкий план заходів. Широко ведеться агітація в пресі, по радіо і телебаченню за вступ до університету. Організуються візди викладачів і студентів у райони. Велику роботу проводить комсомол, виступаючи перед робітничою молоддю міста. Механіко-математичний факультет провів математичну олімпіаду, в якій взяли участь біля 700 учнів

середніх шкіл області. Олімпіада пройшла на високому рівні.

Ряд факультетів проводить агітацію в окремих областях республіки. Це велика і відповідальна робота проводиться успішно.

Як ідуть справи з підготовкою матеріальної бази? Відповідаючи на це питання, ректор відзначив, що господарча частина виробила конкретні плани і строки проведення будівельно-ремонтних робіт. Основні роботи по перебудуванню приміщення біофаку, ремонт учбових корпусів по вулиці Радянської Армії, Щепкіна, ремонт гуртожитків буде завершено своєчасно.

— Але я хотів би звернути увагу всіх, — говорить далі ректор, — на той факт, що після ремонту наші аудиторії залишають бажати кращого. Тут необхідно зробити зауваження на адресу будівельників. Але це не знімає вини із студентів та співробітників університету. Аудиторії і робочі місця іноді виглядають непривабливо. Ніхто не слідкує за порядком в аудиторіях, за дошками, крейдю, освітленням. Потрібно, мабуть, закріпити аудиторій фонд за факультетами, за кафедрами і т. д., щоб було з кого питати.

Ректор робить зауваження географічному і біологічному факультетам, які мало піклуються про створення навчального стаціонару для практичної роботи студентів.

— Це справа перш за все факультетів, — підкреслив **О. І. Юрженко**.

Доповідач ґрунтовно зупинився на питанні забезпечення учбовою базою. Тут з новою силою стає питання аудиторного фонду. В зв'язку з переходом географічного факультету в корпус біологів це питання можна буде розв'язати позитивно. Але при цьому слід проявити господарську обачність, починаючи з ректора і кінчаючи факультетами. Необхідно створити нормальні умови для роботи кафедр, особливо на мехматі.

Важливим питанням забезпечення необхідною навчальною базою є комплектування кафедр кадрами.

— Студента не цікавить, — говорить ректор, — хто читає йому лекцію: штатний викладач чи по-годинник. Він прийшов до нас за знаннями і йому їх необхідно подати кваліфіковано. Тому питання підбору кадрів треба вирішувати з величезною відповідальністю.

Ректор робить зауваження деяким професорам, які захоплюються керівництвом курсових і дипломних робіт і мало читають лекцій. Провідний курс на факультеті повинен читатись професором. В цьому недоробка учбової частини, яка недостатньо оперативно керує учбовим процесом. Значно кращого бажає забезпечення учбового процесу необхідним обладнанням.

Глибокий аналіз підготовки до нового навчального року показує, що колектив університету уже провів у цьому напрямку значну роботу. Але зазначені недоліки, і їх ліквідація повинні стати в центрі уваги всієї партійної організації університету.

— Наш університет іде назустріч своєму сторіччю, — говорить на закінчення проф. **О. І. Юрженко**. — Забезпечити далі зростання університету, боротися за підготовку висококваліфікованих кадрів для нашого народного господарства, за розвиток науки і

підготовку вищих наукових кадрів — ось наше завдання. І з цим завданням ми успішно справимося. Необхідно лише пам'ятати, що це справа кожного зокрема і всього колективу в цілому.

Доповідь ректора була заслухана з величезною увагою. Не випадково він викликав гарячі і схвильовані виступи комуністів і безпартійних, науковців і студентів, робітників і співробітників університету. І по тому, як поряд з розв'язанням великих проблемних питань обговорювались так же серйозно і по-господарському і дрібні, часом, здавалось, незначні питання, було видно, що всі питання хвилюють присутніх. У великій справі немає дрібниць — одноголосно погодились всі.

Заступник декана біофаку тов. **Нікіфорчук** говорить про те, що підготовка геофаку і біофаку до нового навчального року зараз найважливіше і найскладніше питання. Строки встановлені. Роботи ведуться. Але будівники часто підводять, не дотримуються строків. Над ними необхідно встановити суворий контроль. І справа не лише в строках, а й в якості роботи. Уже зараз необхідно стежити, щоб не було недоробок, бо потім буде пізно. Друга проблема — це вода. Необхідно використати літо для проведення водопровідних робіт.

Тов. **Нікіфорчук** радить своїм майбутнім сусідам уже зараз уважно продумати ряд питань, щоб початок навчального року не застав їх в організаційній метушні.

В зв'язку із збільшенням кількості студентів в учбовому корпусі біофаку, необхідно продумати створення кабінету для кафедр суспільних наук.

Про великі організаційні неладки на загальнонауковому факультеті говорив декан факультету доц. **В. В. Фашенко**. Він відзначає, зокрема, що деякі кафедри і досі не забезпечили сесію ви-

кладачами. А вона почнеться через тиждень. Учбова частина не виділила аудиторій. Крім того, існує велика неузгодженість наказів Міністерства з практикою. Приходить студент, запитує: «Мене зараховано? Якщо ні, я їду до іншого вузу». А відповіді йому деканат не може. Зарахування студентів передбачається лише взимку.

Представник мехмату доц. **В. А. Алексеева** з хвилюванням повідомила, що в Донецьку їй подала заяву про вступ до нашого університету ціла бригада, яка бореться за звання бригади комуністичної праці. В Макіївці існує школа юних математиків. Школа обладнана по-новому, забезпечена досвідченими викладачами. В нинішньому році до нас ідуть вчитися всі випускники, які одержать медалі. Ця школа становить величезний інтерес для університету, її можна використати як базу для проходження педпрактики нашими студентами. Тим більш, що школа сама просить університет взяти над нею шефство. Взаємний зв'язок з цією, а також з багатьма іншими школами значно полегшить питання набору на фізичний та механіко-математичний факультети.

Про турботи наших лінгвістів говорив заступник декана факультету іноземних мов тов. **Гриценко**.

— Перевірити на 15-хвилинному іспиті здібності вступників до вивчення мов — справа дуже складна. Ми будемо проводити перед іспитами консультації, на яких проведемо роботу з кожним абітурієнтом. Тут важливо виявити не тільки знання, а також які потенції є у вступника. Особливо це важливо для сільської молоді, — говорить тов. **Гриценко**.

Виступаючий перераховує матеріальні потреби факультету, крити-

кує господарську частину за безгосподарність і т. п.

— У нас заплановано великі будівельні і ремонтні роботи, — говорить проректор по господарській роботі тов. **Абрамов**, — і вони виконувались в основному в строк. Але раптом 10 травня роботи припинились. Виявляється — йде передача нашого будівництва по трестах. Триває ця передача уже місяць. Необхідно, щоб комітет партійно-державного контролю зайнявся цією справою.

Гострий критиці піддав діяльність господарської частини робітник тов. **Каролик**. Він заявив, що строки готовності учбового корпусу біофаку встановлені, але вони... нереальні. Передбачені темпи не витримуються, послідовність виконуваних робіт порушується, немає необхідного матеріального забезпечення. Робітники не відчують турботи і піклування про них керівництва господарської частини, хоча бригада будівельників намагається будь-що виконати свої зобов'язання.

Про необхідність посилення агітації в школах, про поліпшення і зміцнення матеріальної бази, про педпрактику студентів говорив декан філологічного факультету **Ф. П. Смагленко**.

Обговорення доповіді пройшло на високому рівні. Комуністи і безпартійні виступали з принциповою, партійною критикою керівників, відповідальних товаришів, вказували на недоліки в їхній роботі.

На закінчення ректор проф. **О. І. Юрженко** закликав усіх виявити максимум організованості, діловитості в розв'язанні завдань.

— Зрозуміло, що треба робити, — сказав він, — залишається одне — виконати це все!

Відкриті партійні збори одногласно прийняли розгорнуте рішення з обговорюваного питання.

НА ВИПУСКНОМУ КУРСІ ЮРФАКУ

СЕСІЯ, СЕСІЯ

Державні іспити на юридичному факультеті почались. З великим нетерпінням чекали їх не лише дипломанти, а й ми, тепер уже студенти 6 курсу, оскільки сесію за 5 курс ми уже склали.

Ми не одразу стали студентами Одеського державного університету ім. **І. І. Мечникова**. Кожний із нас поступав до Всесоюзного юридичного заочного інституту, потім за наказом МВССО СРСР наш Одеський філіал ВЮЗІ був переведений до Київського держуніверситету і перетворений в Оде-

Напружена зараз пора в житті студентів. Іде сесія. Про неї не можна забути ніде. Вона вимагає великої витрати сил, міцних знань. Погано тому, хто згадує про неї лише тоді, коли вона наближається.

Іде сесія на всіх факультетах університету. А географи уже з полегшенням зітхають. Для них сесія — пройдений етап. Кожна сесія — це крок уперед по шляху, який ти обрав. Для фізиків першого курсу це уже не перша сесія. Ще кілька оцінок в заліковій книжці — і вони уже другокурсники.

А поки що студенти Скобеева і Тунашевський радіють. Другий іс-

ський філіал КДУ, і лише в 1960 році ми стали студентами Одеського держуніверситету. Строк навчання було збільшено, і в зв'язку з цим стався розрив між випусками. Останній випуск був у 1961 році.

Ми знали, що написання дипломних — дуже відповідальна, по-справжньому самостійна робота. Захист дипломних покаже, на

що здатний кожний випускник. І ось 1 червня — перший захист. Ми всі дуже раді, що всі роботи оцінені позитивно. Багато відмінних і добрих оцінок.

Студенти-дипломанти тт. **Степанова** і **Федоров** захищались на місці роботи і одержали відмінні оцінки. Після захисту — перший державний іспит. Уже він позаду. Ми з заздирною дивимось на наших товаришів-випускників і від усього серця бажаємо їм успішно завершити свою останню в університеті сесію.

Є. В. ПУРИЧКО.

У „фізиків“ і „ліриків“

пит з фізики і друга відмінна оцінка в заліковій. Однак не вся четверта група може похвалитись успішним складанням іспитів. А перша успішно склала іспит з історії партії. 18 «відмінно» із 30 — це зовсім непогано. Остільки **Любимова** підвела «єдина задовільна оцінка в групі».

Це фізики. А «лірики»? Другий іспит складають уже студенти-філологи. Біля дверей йде напружена «підготовка» з політекономії. Востаннє (перед екзаменом) листає рука сторінки підручника. Не дуже добре підготувались

Т. Осадча, **С. Бондаренко** і багато інших. На одних «задовільно», як кажуть, далеко не поїдеш. А наступний курс уже четвертий.

Не соромно буде показати будь-кому залікову книжку студентам **Г. Ключеку**, **В. Горобцю**. Як завжди, вони відповідають добре. Їх відповіді повні і глибокі.

Для тих, хто йде в ногу з програмою, систематично і багато працює — сесія не страшна.

Я. ГАЛЬПЕРІН, студент III курсу філологічного факультету (заочний відділ).

ТУРБУВАТИСЬ ПРО НОВЕ ПОПОВНЕННЯ!

ВИПУСК хороших спеціалістів залежить від якості підготовки вступників на перший курс. А щоб його забезпечити, необхідно відібрати кращих за конкурсом, необхідно, щоб був конкурс. Це нелегко зробити на механіко-математичному факультеті, де прийом на денний відділ — 175 чоловік і на заочний — 75 чоловік. Всього — 250!

Враховуючи, що перший, червневий, потік на заочний відділ не забезпечив повного набору, а попереду ще набір на стаціонар, вчена рада механіко-математичного факультету запланувала провести велику агітаційну роботу на підприємствах Одеського раднархозу. Бесіду на заводі ім. Жовтневої революції провів аспірант В. Андрієнко; на жаль, інші товариші дуже повільно збираються це робити.

Набори минулих років показали, що на механіко-математичний факультет вступила велика кількість жителів Донецької області. Тому мене направили в командировку по набору саме туди.

Мені довелося провести бесіди в 24-х випускних класах, розповісти детально про спеціальності факультетів, про умови прийому, про побут наших студентів. 45 випускників середніх шкіл заявили про своє бажання вчитись в ОДУ.

А на заочний відділ філологічного факультету, крім того, вирішила вступити ціла молодіжна бригада, яка виборює звання бригади комуністичної праці, у складі тт. Харламенкової, Н. Романець, Л. Погібо та ін.

Серед тих, що бажують вступити на механіко-математичний факультет багато претендентів на золоту і срібні медалі, учасники і переможці математичних олімпіад, співробітники обчислювальних лабораторій, як, наприклад, меха-

нік обчислювальної станції шахти Абакумово А. І. Головін.

Такі командировки, однак, слід організувати до початку екзаменів у середніх школах.

Великий інтерес до математичних наук виявили учні Макіївської середньої школи № 22. Це не випадково. В цій школі працюють математики-ентузіасти за служ. вчителька УРСР Антоніна Олексіївна Самборська і вчитель Борис Григорович Соколовський. Учні люблять своїх вчителів, свої математичні гуртки і кабінети. Їхніми руками зроблено чимало науочних приладів. Найбільшу кількість учасників міської і обласної математичних олімпіад становлять учні цієї школи.

Тому не випадково з нового навчального року ця школа стане називатись «школою юних математиків». Директор школи А. А.

Івакіна звернулася до нас з проханням, щоб наш університет взяв шефство над цією школою.

Школа ще не має досвіду, а у нас він вже є. І програми, і вимоги, і освоєння обчислювальних машин і багато іншого викладачі факультету можуть забезпечити.

Крім того, зв'язок з школою треба зміцнювати шляхом проведення в цій школі педагогічної практики-стажування.

Ця школа зможе стати для нас постійним джерелом кадрів. Вчителі можуть приїхати до нас на обчислювальний центр для консультацій, а також для того, щоб ліпше зв'язатись з факультетом.

На майбутнє необхідно встановити постійний зв'язок не з однією, а з кількома базовими школами, тоді проблема набору буде вирішена.

Доц. В. А. АЛЕКСЄЄВА.

Конференція пушкіністів

З 28 червня по 1 липня в Одесі проходить Х об'єднана наукова конференція пушкінознавців Півдня. Конференцію скликано за ініціативою Пушкінської наукової комісії Одеського будинку вчених та Пушкінської наукової комісії інституту мови та літератури АН Молдавської РСР.

Проведення таких конференцій стало вже традицією, але конференція цього року особлива. І не тільки тому, що це десята конференція, — її проведення співпадає з святкуванням 140-річчя з часу перебування Пушкіна в Одесі. Цій пам'ятній даті буде присвячено друге пленарне засідання конференції, яке відбудеться у неділю 30 червня об 11 год. в Пушкінському відділі Одеського краєзнавчого музею.

Крім трьох пленарних засідань

відбудеться кілька засідань секційних. Працюватимуть секції: творчості письменника, літературних взаємозв'язків та секція перекладів.

В роботі конференції візьмуть участь літературознавці Москви, Львова, Одеси, Кишинева, Тули, Кірова та інших міст нашої країни, а також наші гості з Румунської Народної Республіки. З доповідями виступлять відомі пушкіністи: член-кор. АН СРСР професор Д. Д. Благой (Москва), професор Л. Н. Гросман (Москва), Т. Н. Ніколюк (Бухарест), доц. З. А. Бориневич-Бабайцева (Одеса), професор О. В. Чичерін (Львів) та багато інших.

Відкриття конференції відбудеться у п'ятницю, 28 червня о 19 год. в актовому залі філологічного факультету ОДУ.

ЗТОГО забувають не можна — так називається випущена Одеським книжковим видавництвом книга майора Радянської Армії, одного з керівників повстання в'язнів «фабрики смерті» Маутхаузена Андрія Пирогова в літературному записі О. Ключника. Це — правдива і схвильована розповідь про велику мужність, виявлену радянськими людьми в одному з найстрашніших гітлерівських застінків, про їх безмежну волю до боротьби, вірність інтернаціональному обов'язку і подум'яну любов до своєї Батьківщини. Це не просто згадка про війну — це суворе нагадування тим, хто хоче знову розв'язати її.

В знущаннях над військово-полоненими фашистські бузувіри були надзвичайно винахідливими. В книзі наводяться безліч епізодів мученицького, страшного життя в концтаборах. Перед читачем проходять страхітливі картини діяльності найбільшого і найдосконалішого «підприємства нацистського обезлюднення» Європи з газовими камерами, масовими стратами, катуваннями, перед якими бліднуть страхіття середньовічної інквізиції.

...Музиканти в смугастому одязі — їх чоловік десять — ідуть в строю, награвши веселу пісеньку:

Ах, попалась, птінка, стой,
Не уйдеш із сети...

За ними, низько нахиливши голови, йде чоловік десять в'язнів. Руки зв'язані за спиною, збоку і ззаду — озброєні есесівці.

Дружно наспівують флейти, їх ніжні голоси підтримує труба:

Не расстанемся с тобой

Ни за что на свете.

...стара пісенька про спійману пташку нагадує далеке дитинство. Зараз її виконують, ведучи на страту в'язнів, які намагалися втекти з табору смерті. Процесія давно сховалась десь в глибині апель-плацу, музики не чути, але ми всі ще довго перебуваємо під впливом тільки що побаченого і почутого. Страта людей під звуки

жують одне покарання — смерть. Голод, побої, приниження — постійні супутники ув'язнених. Ослаблених хворих, інвалідів, які не здатні виконувати фізичну роботу, негайно відправляли в крематорії. Із великої чотирикутної труби зловісно валив густий чорний дим. Звідтіля несло горілим м'ясом. «Дійсно, поки що вихід на «свободу» для нас, — сказав

Циранкевич, іспанців очолював Ларго Кабальєро, колишній голова уряду республіканської Іспанії. Також дружно діяли французи, норвежці, югослави, німці, угорці. Почуття бойового братерства зближало, перемагала непоборна сила інтернаціональної єдності. Радянський майор А. І. Пирогов очолював підготовку до збройного повстання.

Ідкий запах горілого і Багерів рів, в якому окупанти встигли знищити тисячі ні в чому не винних жінок, старих і дітей. Тоді Ілля Сельвинський написав експромт:

Можно не слушать народных сказаний,
Не верит газетным столбцам,
Но я это видел своими глазами —

Понимаете, видел сам.

Видіння пережитого незабутні. Ніщо уже ніколи не приглушить біль безповоротних втрат.

Гортаючи сторінки цієї книги, яка викриває фашистських недолудків, думаєш: яка мудра наша велика партія комуністів, що самовіддано бореться за мир і невинно зміцнює оборону могутність нашої країни. Адже творці Маутхаузена і Освенціма, опираючись на безмежну підтримку імперіалістів США, готують нову, ще страшнішу війну. Вони забули уроки історії, хочуть повторити фашистські страхіття. Однак, тисячі людей віддали своє життя в ім'я миру і щастя. На совісті народів уся вага їхніх нездійснених надій і сподівань.

На мітингу в Маутхаузені, місті, яке стало символом великих надлюдських страждань і мужності, М. С. Хрущов, назвавши серед інших ветеранів антифашистської боротьби і Андрія Пирогова, сказав: «Ні, ми не можемо забути минулого, — каміння Маутхаузена, як і інших таких же таборів, нагадують про страшні злочиння гітлерівських катів».

Слова ці є епіграфом до прекрасної книги А. Пирогова.

Яків ШТЕРНШТЕЙН,

ФАКУЛЬТЕТ ПРОЩАЄТЬСЯ З ВИПУСКНИКАМИ

Вихованці хімфаку

Через місяць студенти п'ятого курсу одержать дипломи і стануть спеціалістами. З радістю ми проводимо їх в цю путь і пишаємось тим, що випускаємо новий загін молодих будівників комунізму.

Але разом з тим сумно, що ми не будемо більше бачити їх на студентській лаві, бо за 5 років ми дуже полюбили цей хороший, вольовий, монолітний курс. Різні бувають курси, різні створюються колективи. Цей — один з кращих за останні роки, і він надовго залишить на факультеті добру пам'ять про свої справи.

Попереду у наших випускників багато цікавого. Більшість з них їде в школи, на заводи, в науково-дослідні інститути. В різних містах і селах Союзу, на різноманітній роботі вони чесно працюватимуть, виконуючи свою важливу справу. Деякі з наших випускників залишаться в університеті і візьмуть участь у наукових дослідженнях наших кафедр, у процесі виховання нових загонів молодих спеціалістів.

Наші побажання

Зараз, в ці дні, коли наші вихованці незабаром покинуть університет і пойдуть на місця призначень, хочеться від душі побажати їм всього найкращого на творчому шляху.

Профбюро хімічного факультету, всі викладачі і співробітники поздоровляють випускників з закінченням університету і бажать всім великих успіхів і на виробництві, і в громадській діяльності, і в науковій роботі.

З. Д. БОГАТСЬКА,
член профбюро хімфаку.

КРОВ'Ю СЕРЦЯ

бравурної веселої пісеньки! На таке здатні лише фашисти.

В робітничих командах вбивають десятками й сотнями. «Сходинки смерті» — це западня в каменеломні. Сто вісімдесят шість сходинок в скелі, під кутом в градусів 50! По цих сходинах ув'язнені виносять на собі наверх величезні гранітні плити. Одночасно підіймається вгору 30—40 чоловік. У кожного на плечах плита вагою 2—3 пуди. Впаде перший — звалить плиту на тих, хто йде слідом за ним, і десятки людей скочуються вниз, ламаючи руки й ноги, розбивають голови об каміння, а есесівці стоять і регочуть від задоволення. Для них це приємне видовище. Такого навіть римські імператори не бачили.

Режим в таборі складено так, щоб полонені поступово, день за день зачахали. За найменшу неслухняність, неточне виконання наказів і розпоряджень, за зайве слово, вимовлене вслід представникові табірної влади, тут одер-

жаний один із приречених в'язнів, — лише через цю страшну трубу».

Але комуністи табору — безстрашні борці за людське щастя — готували для виснажених, важко хворих людей інший вихід. Серед полонених були різні — і нітики, і маловіри, і зневірені. Слова ув'язненого Федора: «Я десь читав, що жива собака краще мертвого лева» — викликали загальне обурення. Семен вигукнув у відповідь: «Мені, брат, собаче життя не потрібне, та й кожний скаже це ж саме».

За кожную людину доводилося боротися. Війна тривала і далеко від бойових позицій, за колючим дротом, в проклятому і ненависному полоні. Радянські люди почували себе і тут, як в строю.

В таборі смерті Маутхаузен був створений керівний центр, який координував дії антифашистів усіх народів і націй. На чолі підпільної чеської організації стояв Антонін Новотний, польської — Юзеф

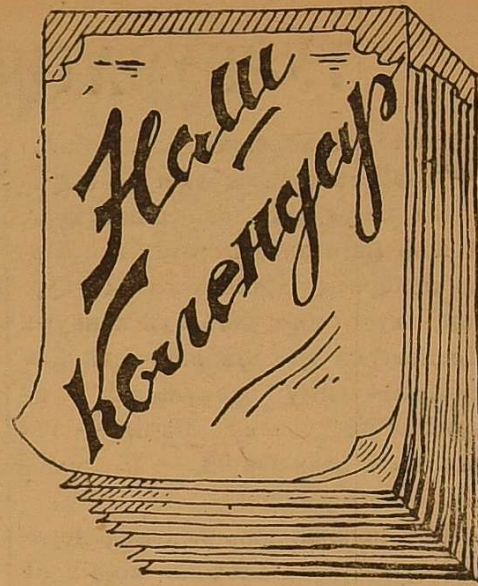
Книга написана просто, без зайвої пишномовності, стримано. І це ще більше підсилює враження від описаного. Велич подвигів героїв Маутхаузена говорить сама за себе і хвилює до глибини душі.

Дочитавши останню сторінку цієї книги, я знову повернувся до її початку, до тих суворих днів травня 1942 р., коли мені довелося брати участь в останніх боях біля Аджімушкайських каменоломень, від яких і почав свою бойову путь герой громадянської і Великої Вітчизняної війни — Андрій Пирогов.

Час тече невмолимо. Багато що починає вже стиратися в пам'яті. Але перед моїми очима чітко постало таке далеке і таке близьке незабутнє минуле. Кожний рядок відзивається в серці гострим болем.

Керч... Тут відчули ми тоді радість перемоги після новорічного десанту і біль поразок. Озвірілі від крові фашисти, страшні руїни,

Маяковський в Одесі

Тричі був В. В. Маяковський в Одесі. Востаннє це було в 1928 році. Тоді і мені пощастило побачити великого революційного поета. Це трапилось в редакції одеських «Известий». В редакцію прийшов Маяковський, і всі співробітники та робкори, які були тоді в прийомній редактора, взяли участь в цій зустрічі. Володимир Володимирович жваво цікавився нашою роботою, життям одеських газет, давав нам деякі поради. Але ще більше питань було у нас. На ці питання поет відповів і відверто поділився з нами своїми творчими задумами. Після того, як Маяковський поїхав з редакції, ми ще довго не розходились, ділились враженнями про видатного поета сучасності.

М. Л. ГЕНЦЛЕР,
найстаріший робкор Одеси.

(Продовження. Початок в № 19).

Всім радянським людям, які приїжджають до столиці Чехословаччини — Праги, чехи поспішають показати наш радянський танк, який першим в'їхав на вулиці міста в пам'ятний травневий день 1945 р. — день визволення Праги від німецького фашизму — і до сьогоднішнього дня стоїть на беззмінному посту. Приїхавши до Чехословаччини, кожна радянська людина відчуває, що народ цієї країни ніколи не забуде, що тільки Радянський Союз подав йому безкорисливу допомогу в справі визволення від фашистської неволі і кожної хвилини готовий допомогти в справі соціалістичного будівництва.

14 травня цього року радянський автобус «Інтурист», переїхавши Чехословацько-Угорський кордон, прибув до столиці Словаччини — Братіслави. Неповторної краси надає Братіславі Дунай, який несе свої води через Будапешт і Белград в Чорне море. Береги Дунаю утворюють мальовничі тераси, на яких розкинулось місто. З історією Братіслави радянських туристів з захопленням знайомить гід Олег Дмитрович Гулюбаш, який народився в Севастополі і малолітнім хлопцем разом з батьками після революції 1905—1907 рр. виїхав до Словаччини. Багато часу інженер Гулюбаш віддає заняттям археологією, часто буває в архівах Братіслави, тому нам особливо цікаво слухати його розповідь про історичне минуле столиці Словаччини, про стародав-

ній замок, який підноситься над містом.

З протилежного боку над Братіславою підноситься пам'ятник героям Радянської Армії, які загинули в боях за визволення Братіслави. Вшанувавши пам'ять героїв хвилиною мовчання, радянські туристи слухають розповідь про героїзм військ 2-го Українського фронту, які примусили фашистів 3 травня 1945 року залишити Братіславу. В боях за визволення Братіслави загинуло 6400 радянських солдатів і офіцерів. Вершину пам'ятника вінчає пилон висотою в 37 метрів з 10-метровою скульптурою радянського воїна.

З гордістю за Братіславу гід показує нам район так званої Нової Братіслави, забудованої красивими будинками і новими промисловими підприємствами, які мальовничо виросли на фоні зеленої смуги Малих Карпат.

Залишивши Братіславу, по шляху до столиці Моравії м. Брно ми милувались розкішними зеленими масивами хлібів.

Приїхавши до Брно, ми одразу відчули, що в основі життя цього міста лежить широкорозвинена велика промисловість. Ознайомившись з найголовнішими історичними пам'ятниками м. Брно, радянські туристи поїхали на територію Брненського міжнародного ярмарку. Тут ми поспішили оглянути павільйон, в якому демонструє свої машини Радянський Союз.

Три дні радянські туристи знайомились із столицею Чехословаччини — стародавньою Прагою. Красива Прага залишає незабутнє

Володимир Маяковському було б 70 років. Цю дату урочисто відзначає вся наша країна, усе прогресивне людство. Час неволимо стирає в пам'яті події, факти, імена. Але для поета, що став знаменням революційного мистецтва, для його поезії, яка і сьогодні звучить, як і за життя поета, не існує минулого часу. Він наш сучасник і залишиться таким для майбутніх поколінь.

Він жив у епоху, коли з пам'ятної ночі, освітленої прожекторами «Аврори», почався новий рахунок часу, коли запалала зоря того суспільства, яке ми будемо сьогодні.

Цей героїчний час формував поета, ним дихає його поезія. Зв'язок з історією, злиття з часом — характерна риса Маяковського. Бунтар, трибун, політпрацівник, агітатор, він поставив свою творчість на службу завданням нового часу.

Час був для нього суддею і товаришем, він став його великим співавтором. Знову й знову перечитуючи сторінки його книг, відчуваємо дружнє і довірливе ставлення поета до часу.

«Время! Начинаю про Ленина рассказ», — говорить поет в поемі про Леніна, неначе закликаючи час в свої союзники, щоб відтворити великий історичний і людський подвиг творця партії і держави, щоб правдиво розповісти, «что он сделал, кто он и откуда,

вражения. Знайомство з Прагою починаємо з району Градчан, з прекрасного і неповторного Празького Кремля, який будувався протягом кількох століть і відбив іс-

тот самый человекный человек».

«Время гудит телеграфной струной» в поемі «Добре!», де так органічно відбивається зв'язок біографії країни в її величому русі в майбутнє і біографії народу та його поета: «Это было с бойцами или страной или в сердце было мое».

Він служив своєму часу, своїй величній епосі і тоді, коли вимагав, «чтоб к штыку приравнили перо», щоб вірші допомагали боротися і будувати, формувати ідейно і морально будівників нового світу. І тоді, коли він пристрасно рвався в майбутнє і вмів бачити його в таких видимих, конкретних і відчутних рисах, що викликав подив і захоплення своїх сучасників. І тоді, коли, звертаючись до товаришів-нащадків, віддавав свою грізну і нестаріючу зброю майбутнім поетам:

— Все, что я сделал,
все это —
ваше —
рифмы,
темы,
дикция,
бас!

Часом, революцією «мобилизованный и призванный», він не зрадив їм своєю справою, ні жодним своїм рядком. Він рано пішов з життя, він міг би зробити більше. Але життя його, його творчий подвиг — немов заклик, звернений до поетів і письменників, наших сучасників, — жити завданнями ча-

щенні колишнього Строговського монастиря.

Затамувавши подих, оглядали радянські туристи конференц-зал Ради Центрального національного

су, оддати себе його бурхливому потоку, бути глашатаєм передового і борцем за нього проти всього, що заважає народові робити його благородну і почесну справу.

Йому було б 70 років... Але він назавжди залишився для нас таким, яким ми звикли його бачити на фотографіях і портретах, яким відбився він у своїх віршах — молодим, завзятим, сміливим «агитатором, горланом, главарем» нашої поезії.

Дуже вдало сказав про поета наш земляк Семен Кірсанов:

«Он к нам пришел
трибуном Октября,
певцом труда,
и правды большевистской,
он с нами вместе,
новый день творя,
войдет в коммунистическое
близко».

Доц. Д. С. ЧЕРНЯВСЬКА.

ПОЇЗДКА В БРАТНІ КРАЇНИ

торію Праги. Оглянувши перший двір Кремля, де міститься канцелярія президента республіки, та найголовніші пам'ятники другого двору — Іспанський і Владиславський зали, ми познайомились з пам'ятником національної письменності і літератури Чехословаччини, який знаходиться в примі-

комітету м. Праги, що розташований в найстародавній частині Празької ратуші. В цьому залі президент Чехословацької республіки приймає першого радянського космонавта Ю. Гагаріна. А оглядаючи експозиції музею скляного заводу Мозир, ми ще раз почули ім'я Ю. Гагаріна. Екскурсивод му-

зею повідомив з гордістю, що Ю. Гагарін під час перебування в Чехословаччині відвідав музей. Незабутнє враження залишає відвідування курортних міст Чехословаччини — Карлових Вар і Високих Татр, які за роки народної влади стали справжнім місцем відпочинку і оздоровлення трудящих Чехословаччини.

23 травня закінчилась мандрівка радянських людей по Чехословаччині. 30 радянських туристів під час цікавої поїздки скрізь зустрічались з проявами щирої дружби народів Чехословаччини і Радянського Союзу.

Н. КАЛЮЖКО.

КОСМОС І СУФІКС „К—а“

МОВА, як відомо, в тій чи іншій формі і різними засобами реєструє всі зміни, що відбуваються в житті суспільства. Радянський народ під керівництвом Комуністичної партії ось уже декілька років перший у світі почав вивчати й опановувати космос. В зв'язку з цим у нашій мові з'явилось чимало нових слів: СУПУТНИК Землі, АМС — автоматична міжпланетна станція, КОСМОНАВТ тощо.

16 червня весь світ облетіло радісне повідомлення ТАРС: «В Радянському Союзі на орбіту супутника Землі виведено космічний корабель «ВОСТОК-6», вперше в світі пілотований жінкою — громадянкою Радянського Союзу космонавтом товаришкою Валентиною Володимирівною».

У цьому першому повідомленні В. В. Терешкова названа — КОСМОНАВТ. Але з 17 червня цього року у тій же газеті «Радянська Україна», щоб підкреслити, що космонавтом є жінка, почало вживатись слово КОСМОНАВТКА: «Буря захоплення викликало в Києві повідомлення про запуск у космос першої в світі ЖІНКИ-

КОСМОНАВТКИ Валентини Володимирівни Терешкової».

Отже, утворилось нове слово КОСМОНАВТКА, яке поки що не зареєстроване в словниках.

Як же утворилось це слово? Одним із найпоширеніших засобів словотвору в сучасній українській мові є суфіксація і префіксація, тобто утворення нових слів з допомогою суфіксів і префіксів. Суфікси і префікси бувають продуктивними і малопроductивними. З допомогою продуктивних суфіксів і префіксів нові слова творяться часто, а з допомогою малопроductивних — рідко. Іноді малопроductивні суфікси і префікси зливаються з основою і перестають бути словотворчими морфемами. Тепер, наприклад, далеко не кожний може виділити суфікс -Р-, префікс ПА- в таких словах як ЖИР, ПИР, ДОБРИЙ, ПАРУБОК тощо.

Суфікс -К- — давній суфікс. Він вживався ще в давньоруській мові. Але в давньоруській мові він переважно вживався в іменниках жін. роду, що називали предмети, особи менші за звичайні. Напр.: КНИГА — КНИЖКА, РІКА — РІЧКА, ЛАТА — ЛАТКА тощо.

Та в давньоруській мові суфікс -К- помітно активізувався й розширив сферу свого вжитку. Він став продуктивним. Але особливо широко суфікс -К- став вживатись в українській літературній мові після Жовтня, коли жінка одержала рівні права з чоловіком, коли жінка почала брати участь у всіх ланках виробничого й суспільно-політичного життя, коли жінка почала опановувати і тими професіями, які до революції вважались тільки чоловічими. Напр.: ТРАКТОРИСТ — ТРАКТОРИСТКА, ПАРАШУТИСТ — ПАРАШУТИСТКА і т. ін.

Першими проклали шлях у космос радянські громадяни чоловіки, за якими й закріпилась назва КОСМОНАВТ. Тепер у космос уперше в історії людства полетіла представниця радянських жінок В. В. Терешкова. Тепер і в космосі жінка стала рівною з чоловіком. Поява радянської жінки в космосі й призвела до утворення з допомогою суфікса -К- нового слова КОСМОНАВТКА.

Доц. А. А. МОСКАЛЕНКО.

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“

СТОР. 4. 21 ЧЕРВНЯ 1963 р.

Редактор М. ДОБРОГОРСЬКИЙ.